

صادرات صنایع مبتنی بر فناوری برتر و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی ۵۰ کشور توسعه یافته و در حال توسعه با استفاده از داده‌های تابلویی)

نادر مهرگان^۱، محمدرضا دهقانپور*^۲، بابک ده‌موبد^۳
دانشگاه بوعلی سینا همدان، mehregannader@yahoo.com
مؤسسه آموزش عالی جواد یزد، m.r.dehghanpur@gmail.com
جهاد دانشگاهی واحد یزد، b.dehmoobed@gmail.com

چکیده

رشد شتابان جهانی شدن اقتصاد در دنیای امروز، شرایط را برای رشد و پویایی صنایع کشورهای در حال توسعه به طرز روزافزونی تنگ‌تر نموده است. کشورهای در حال توسعه جهت توفیق در رشد تولید و صادرات کالاهای صنعتی خود تحت قیود جهانی شدن، چاره‌ای جز به‌کارگیری تکنیک‌های تولیدی پیشرفته‌تر و صرفه‌جویی در هزینه‌های تولید خود ندارند. فناوری به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه اقتصادی و صنعتی کشورها مطرح می‌باشد و به‌خصوص فناوری برتر که در رشد و ترقی صنعت آن کشورها بسیار مؤثر است و در سبقت گرفتن از دیگر رقبا در عرصه تجارت جهانی نقش بسزایی ایفا می‌کند. در میان تقسیم‌بندی فناوری‌هایی که در تولید و صادرات محصولات کارخانه‌ای مدنظر است (صنایع منبع‌گرا، فناوری ساده، فناوری متوسط، فناوری برتر)، صنایع با فناوری برتر از جایگاه خاصی برخوردار است. زیرا این صنایع (فناوری برتر) باعث ایجاد ارزش‌افزوده بالا می‌شود و علاوه بر آن حاصل و نتیجه این فناوری بر دیگر بخش‌های اقتصادی هم تأثیرگذار است و باعث افزایش بهره‌وری و شکوفایی آنها می‌شود. پژوهش حاضر رفتار کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در مورد صادرات High Tech را بررسی و با استفاده از روش GLS در Panel Data برای دوره زمانی ۲۰۰۵-۱۹۹۰ با توجه به متغیرهای قیمتی و غیر قیمتی، عوامل مؤثر بر صادرات High Tech را شناسایی می‌کند. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که متغیرهای R&D، FDI، نرخ ارز مؤثر واقعی، درجه باز بودن اقتصاد و تجارب ناشی از تجارت بر صادرات High Tech کشورهای مورد بررسی تأثیری مثبت و معنی‌دار دارد.

واژه‌های کلیدی: صادرات، فناوری برتر، عوامل قیمتی، عوامل غیرقیمتی، کشورهای توسعه‌یافته، کشورهای در حال توسعه،

۱- مقدمه

۱- دانشیار اقتصاد و عضو هیأت علمی دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی دانشگاه بوعلی سینا همدان
! و * - کارشناس ارشد اقتصاد، مدرس مؤسسه آموزش عالی جواد یزد
۳ - کارشناس ارشد مدیریت صنعتی و عضو هیأت علمی جهاد دانشگاهی - واحد یزد